

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3014/2015. (I. 27.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.493/2013/4. sorszámú ítélete alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.21.493/2013/4. sorszámú ítélete ellen.
- [2] Az alkotmányjogi panasz előzményeül szolgáló alapügyben az indítványozó mint felperes keresetet nyújtott be a Székesfehérvári Törvényszékhez, amelyben kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, az alperes megsértette személyhez fűződő jogát, ezen belül a jó hírnévhez, valamint a testi épséghez és egészséghez fűződő jogát azzal, hogy őt jövedéki visszaélés bűncselekményének elkövetésével hamisan vádolta. Az indítványozó (felperes) és az alperes szülei több mint egy évtizede haragos, peres viszonyban állnak egymással. Egy építésügyi eljárás során tartott helyszíni szemlekor az alperes az indítványozó (felperes) ingatlanában látottak alapján jövedéki visszaélésre utaló jeleket vélt felfedezni, melyekről tájékoztatta egy a Vám- és Pénzügyőrség Közép-Dunántúli Nyomozó Hivatalának munkatársaként dolgozó ismerősét, aki az információt az eljárásra jogosult illetékes hatóság felé továbbította. Ennek vezetője azonnali jövedéki ellenőrzést rendelt el, amely eljárás az indítványozót mind lelkileg, mind fizikailag nagyon megviselte. A Hivatal a jövedéki eljárást utóbb megszüntette. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő keresetét, melynek a Törvényszék részben helyt adott, megállapítva a felperes jó hírnévhez és egészséghez fűződő személyiségi jogainak alperes általi megsértését, és az alperest kártérítés fizetésére kötelezte, az elégtétel adására irányuló kereseti kérelmet azonban elutasította. Az alperesi fellebbezés folytán a Fővárosi Ítéletábrla az első fokú ítélet megfellebbezett részét megváltoztatta, és a felperesi keresetet teljes

egészeiben elutasította, azzal, hogy az alperesi magatartás egyértelműen bejelentés, illetve feljelentés megtételére irányult, mely konkrét jogszabályi rendelkezésekben biztosított közjogi alapú anyagi jog. Ezen jog gyakorlása nem jogellenes, nem sérti a feljelentéssel, illetve bejelentéssel érintett személyhez fűződő jogait. Ez alól kivételt képez az, ha a bejelentő, vagy feljelentő tud az annak alapjául szolgáló tények valótlanságáról, illetve jogait visszaélészerűen gyakorolja. A másodfokon eljáró bíróság azonban úgy ítélte meg, hogy ez a körülmény az alperes vonatkozásában nem valósult meg, mert tényként volt megállapítható, hogy a felperes több száz liter bor tárolására alkalmas hordót, műanyag tartályt tárolt a pincéjében. A jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt, amelynek alapján eljárva a Kúria helyben hagyta a Fővárosi Ítélőtábla ítéletét.

- [3] Ezt követően a felperes alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Kúria által felülvizsgálati eljárás során hozott Pfv.IV.21.493/2013/4. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte azzal, hogy a döntés eljárási következményeire a bírósági eljárások szabályait tartalmazó törvények rendelkezéseit alkalmazza.
- [4] Kérélmé indokolásául előadta, hogy álláspontja szerint a Kúria által kritika nélkül elfogadott másodfokú ítélet Alaptörvénybe ütköző, illetve jogszabálysértő, mivel a Fővárosi Ítélőtábla eljárása során nem tett eleget a tényállás felderítési, valamint a bizonyítás körében az ügy összes körülményének vizsgálata iránti kötelezettségének. Ezzel az Alaptörvény XXVIII. cikkébe ütközően megsértette a felperes tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, szembehelyezkedve az Alaptörvény 26. cikkével, mely rögzíti, hogy a bírák a törvénynek alárendelve végzik tevékenységüket. Azáltal, hogy a Kúria a másodfokon hozott jogszabálysértő ítéletet elfogadta, ugyancsak megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikkébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint indokolatlanul és megalapozatlanul elzárta a felperest az őt megillető jogorvoslathoz való jog gyakorlásától, a jogerős döntés tényleges érdemi felülvizsgálatának lehetőségétől. Mindezzel teret engedve annak, hogy az alperes szándékosan megsértse a felperesnek az Alaptörvény II. cikkében foglalt méltóságához, illetve a VI. cikkben meghatározott jó hírnévhez való jogát.
- [5] Álláspontja szerint – bár csak a Kúria ítéletének alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte – a Fővárosi Ítélőtábla és a Kúria megszegte az Alaptörvény I. cikkében foglalt, a felperes sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak védelme tekintetében fennálló elsőrendű kötelezettségét.
- [6] Az Alkotmánybíróság elsőként megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltételeit.

- [7] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal az a személy (vagy szervezet) élhet, aki egyedi ügyben érintett, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [8] Jelen ügyben az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai ítélet alapjául szolgáló perben felperesként szerepelt, és személyét érintő bírósági döntés született, tehát egyedi ügyben érintettnek tekintendő. Az eljárás során biztosított fellebbezés jogával az indítványozó nem élt. A másodfokon hozott ítélet ellen azonban felülvizsgálati kérelemmel élt, melynek alapján a Kúria a jogerős bírósági ítéletet helyben hagyta. Ezt, a Kúria által a felülvizsgálati eljárás során hozott ítéletet támadta alkotmányjogi panaszával az indítványozó. Beadványában azt a tájékoztatást adta, hogy az alapul szolgáló ügyben perújítás nincs folyamatban.
- [9] Az Abtv. 30. §-a értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria ítéletét – a tértivevény tanúsága szerint – 2014. április 8-án kézbesítették, ellene az alkotmányjogi panaszt – a postai bélyegző szerint – 2014. június 7-én adták postára, ajánlott, tértivevényes küldeményként, melyet 2014. június 11-én érkezettek a Székesfehérvári Törvényszéken. Az Ügyrend értelmében az alkotmányjogi panasz határidőben előterjesztettnek tekintendő.
- [10] Az indítványozó megjelölte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontját, valamint az Abtv. 27. §-át mint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó jogszabályi rendelkezést. Indítványában feltüntette, hogy mely bírósági ítélet tekintetében kéri az alkotmányossági vizsgálat lefolytatását. Ezen túlmenően feltüntette az Alaptörvény több szakaszát, amelyekre tekintettel álláspontja szerint az alaptörvény-ellenesség fennáll, ezek közül a XXVIII. cikk tekintetében részletes indokolást tartalmaz a beadvány. Az indítvány az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek tehát részben megfelel.
- [11] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, az Abtv. 29. §-a szerint pedig az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] A Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét abban látja az indítványozó, hogy a Kúria olyan ítéletet hagyott helyben, melyben – állítása szerint – az Alaptörvény XXVIII. cikkébe ütköző módon a tényállást nem tárták fel megfelelően,

és nem került sor az ügy összes körülményének vizsgálata körében szükséges bizonyítási cselekmények lefolytatására.

- [13] A rendelkezésre álló iratokból azonban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az első fokú bíróság által feltárt tényállást az indítványozó (felperes) nem vitatta, és azt a másodfokú bíróság valamint a Kúria is elfogadta. A Kúria ítéletében kiemelte, hogy mind az első fokú, mind a másodfokú bíróság helytállóan utalt arra a következetes bírói gyakorlatra, miszerint az, ha egy személlyel szemben büntetőeljárás indul, még nem alapozza meg az eljárás alá vont személy személyiségi jogai sérelmének megállapíthatóságát, még abban az esetben sem, ha utóbb az eljárás során nem kerül sor a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására. Az elsőfokú bíróság döntésével szemben azonban a másodfokú bíróság az eljárás megindításához vezető személyes motiváció értékelése terén más álláspontra helyezkedett, melyet a Kúria – a felülvizsgálati eljárás kereteiben belül – nem talált jogszabálysértőnek, így a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [14] A fentieket összegezve az indítványozó valójában nem a Kúria sérelmezett ítéletének alkotmányossági vizsgálatát kérte, hanem azt kívánta elérni, hogy az első fokú bíróság által hozott ítélet maradjon hatályban, azaz a valamennyi eljáró bírói fórum által elfogadott tényállás alapján levont jogi következtetés tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján azonban az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítékezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöbölje az azt érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, és orvosolja az alapjogsérelmet. {3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [15] Mindezekén túl, az indítványozó a jogorvoslathoz való jog sérelmét látta abban, hogy a jogerős bírósági döntést helyben hagyó kúriai ítélet révén nem élhet jogorvoslati jogával, a másodfokú döntés tényleges érdemi felülvizsgálatának lehetőségével. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti. {legutóbb összefoglalóan: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]} A felülvizsgálati eljárás azonban nem rendes jogorvoslat, hanem rendkívüli perorvoslat, amelynek keretében az eljárási szabálysértések feltárására van módja a Kúriának {3022/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]}.

A rendelkezésre álló iratokból az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az első fokú bírósági ítélet ellen biztosított fellebbezéssel az indítványozó nem élt (mivel az a keresetének helyt adott), az első fokú ítéletet megváltoztató, másodfokon hozott jogerős bírósági döntést követően fordult a Kúriához felülvizsgálati eljárást kezdeményezve, tehát az eljárásban mind rendes, mind rendkívüli jogorvoslat biztosított volt.

- [16] Az alkotmányjogi panaszos megemlítette még az Alaptörvény több szakaszát is, melyeket –álláspontja szerint – az alapügy, illetve az abban lefolytatott bírósági eljárás érintett, azonban ezek tekintetében a beadvány nem tartalmaz alkotmányosság szempontból relevánsnak tekinthető indokolást.
- [17] Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére tekintettel, az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2015. január 20.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1163/2014.

